

İmajoloji

Bir Disiplin Denemesi

Ali ÖZTÜRK

elis

Ali ÖZTÜRK

1974'te Sarıkamış'ta doğan ÖZTÜRK, ilköğretim ve ortaöğretim tahsilini İstanbul-Maltepe ve Kocaeli-Gebze'de yaptı. 1999'da Muğla Üniversitesi Sosyoloji Bölümünden mezun oldu. Yüksek lisansını aynı üniversitenin Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalında 2001'de tamamladı. 2006'da girdiği İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalında Doktora programını 2010'da tamamladı. 2004-2010 yılları arasında çeşitli illerde Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde rehber öğretmen olarak çalıştı. 2011'de kurucu bölüm başkanı olarak Bartın Üniversitesi Sosyoloji bölümünde çalışmaya başlayan Öztürk hala bu bölümde görevini sürdürmektedir. Yurt içinde ve yurt dışında birçok yerde bilimsel faaliyette bulunan Öztürk'ün çok sayıda yayımlanmış ve yayımlanmaya hazır kitap, makale, bildiri ve çeşitli çalışmaları bulunmaktadır. Çalışmalarından bazıları aşağıda zikredilmiştir.

www.imajoloji.com

İletişim adresi: imajoloji@gmail.com

Eserleri

Öztürk, Ali, 2011, *Kriz Sosyolojisi, Batı Merkeziliğinin Yapısal Sorunları ve Kriz*, Doğu Kitabevi, İstanbul.

Elis Yayınları: 63

© Ankara Okulu Basım Yayın San. ve Tic. Ltd. Şti.

*İmajoloji/*Ali ÖZTÜRK

Editör

Doç. Dr. Mehmet VURAL

Ofset Hazırlık

Zeynep Özger

Dizgi

Ankara Dizgi Evi

Kapak

Elis

Baskı, Cilt, Kapak Baskısı
SAGE Yay. Mat. San. Tic. Ltd. Şti.

Birinci Basım

Şubat 2008

İkinci Basım

Ekim 2013

ISBN: 978-975-8774-65-4

Elis Yayınları

İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/81 İskitler/Ankara

Tel/faks: (0312) 341 06 90

web: www.ankaraokulu.com

e-mail: ankaraokulu@ankaraokulu.com

İMAJOLOJİ

(Bir Disiplin Denemesi)

Ali ÖZTÜRK

Elis Yayınları
Ankara 2013

İLOJOLAMI

"Beni çocuk yaşta bu yabancı dünyada yalnız başına bırakmak zorunda kalan, ancak yanuma yoldaş olarak; ilim ve irfan sevgisini miras bırakan Merhum Babamın Aziz Hatırasına..."

İlk Yayınları
1. Baskı
2. Baskı
3. Baskı

Yazar

Doç. Dr. Mehmet Yılmaz

AKTÖR

Yazarın Adı

Yazarın Adı

Yazar

Arşiv No

Konu

İlk

Baskı Cilt Kapak Baskısı

1. Baskı
2. Baskı
3. Baskı

Baskı No

Baskı No

Baskı No

Baskı No

ISBN: 978-975-4071-00-4

İlk Yayınları

Yayıncı: İlk Yayınları
Adres: İlk Yayınları
Tel: İlk Yayınları
Web: İlk Yayınları

Tel: İlk Yayınları

Web: İlk Yayınları

ISBN: İlk Yayınları

İÇİNDEKİLER

YENİDEN BAŞLARKEN (İKİNCİ BASIMA ÖNSÖZ)	9
BAŞLARKEN	13
GİRİŞ.....	21

BİRİNCİ BÖLÜM

İMAJOLOJİ ÜZERİNE ..... **37** |

I. İmajolojiye Giriş.....	37
I.1. Yeni Bir Disiplin Denemesinin Amacı ve Gereği.....	39
I.2. İmg ve Bilginin Bilinç ile ilişkisi.....	47
I.3. Spekülasyonculuğun Teorik Gelişimi	53
I.4. Spekülasyonculuğun Amentüsü, İlmihali ve Düşünce tarihiyle Ayrışması Sorunu	55
I.5. Felsefe Düşünce Modları ve Felsefeye Çağrı.....	59

İKİNCİ BÖLÜM

İMAJİST BİLGİNİN TARİHSEL ÇERÇEVESİ ..... **63** |

II.1. İmajist Bilginin Tarihsel Süreçteki Gelişimi.....	63
II.1.1. Geleneksel Dönemde İmajist Bilginin Gelişimi.....	66
II.1.1.1. Mitoloji-İmajist Bilgi İlişkisi	75
II.1.1.2. Kutsallık - İmajist Bilgi İlişkisi	82
II.1.1.3. İmajist Kişileştirmeler	90
II.1.2. Sanayileşme ile Birlikte İmajist Bilginin Yeni Bir Yüz Kazanması (Sanayileşme Efsanesi ve İmajist Bilgi)	93
II.1.3. İmajist Dönem (Sanayi Toplum Sonrası Dönem: Dijital Mitolojiler; Kutsallıklar ve Kahramanlar)	95

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KAVRAMSAL ve OLGUSAL SÜREÇTE

İMAJİST BİLGİNİN SERİMİ ..... **101** |

III.1. İnsan - İmajist Bilgi ilişkisi	101
III.1.1. İnsanın Kendini Dışa Vurum Güdüsü	104
III.1.2. İnsanın Dışı İçselleştirme Güdüsü	107
III.1.3. İmaj Kültürü (İmajist Bilginin Sosyal Alt-Yapısı)	109

III.1.4. Dil Olgusu ve Kavramsal Bilginin İmajist Bilgi Açısından Önemi	114
III.1.5. Beden Dili (İmajist Bilginin Modern Mitsel İletişim Kanalı).....	120
III.1.6. Araç ve Ürünün Metaforlaştırılması	125

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İMAJİST BİLGİ TEORİSİ..... 131

IV.1. İmajist Bilginin Mahiyeti, Genel Özellikleri ve Diğer Bilgi Türleri ile İlişkisi	131
IV.1.1. İmajist Bilginin Mahiyeti ve Genel Özellikleri	131
IV.1.2. İmajist Bilginin Diğer Bilgi Türleri ile İlişkisi	139

BEŞİNCİ BÖLÜM

İMAJİST BİLGİ TEORİSİNİN ONTOLOJİK YANSIMALARI..... 155

V.1. İmajist Bilgi Kuramı Açısından İnsanın Ontolojik Tipolojisi ve İmajist Yabancılaşma Kuramı	155
V.1.1. İmajist Bilgi Kuramı Açısından İnsanın Ontolojik Tipolojisi	155
V.1.2. İmajist Yabancılaşma Kuramı.....	164

ALTINCI BÖLÜM

İMAJİST BİLGİ METODOLOJİSİ, ETİĞİ, ESTETİĞİ

VE TARİH FELSEFESİ..... 171

VI.1. İmajist Bilgi Metodolojisi.....	171
VI.2. İmajist Bilgi Açısında Etik Sorunu ve İmajizmin Yaygın Etiği (Modern Bir Etik)	179
VI.3. İmajist Estetik Sorunsalı	187
VI.4. İmajist Bilgi Açısından Tarih Felsefesi	190
VI.4.1. İmajist Bilgi Açısından Toplum ve Kurumsal Aygıtları.....	194

YEDİNCİ BÖLÜM

İMAJOLOJİNİN DİKEY ARAÇLARI 205

VII.1. İmajist Bilginin Evrensel Araçları	205
VII.1.1. İmajist Bilgi-İletişim İlişkisi	205
VII.1.2. İmajist Bilgi-Sanat İlişkisi	208
VII.1.3. İmajist Bilgi-İdeoloji İlişkisi	213

SEKİZİNCİ BÖLÜM

İMAJOLOJİNİN YATAY ARAÇLARI -I.....	221
VIII.1. İmajist Bilginin Modern Araçlarına Giriş	221
VIII.1.1. İmajist Bilginin Modern Aracı Olarak Reklam	224
VIII.1.1.1. Reklamın Tarihsel ve Kavramsal Gelişimi ...	225
VIII.1.1.2. Reklam (Etkileşimsel) İletişim Modeli ve Reklam Dili	226
VIII.1.1.3. Reklamın Tüketimi Şekillendirici Tutum ve Davranış Kalıpları Oluşturması	228
VIII.1.1.4. Reklamın Kitle Psikolojisi Oluşturması.....	229
VIII.1.1.5. Sosyal Bir Sistem Olarak Reklam	230
VIII.1.1.6. Reklam Ekolojisi Çerçevesinde Sosyal Evrimi	231
VIII.1.1.7. İhtiyacın Dış Etkinlik ile Oluşturulması	232
VIII.1.1.8. Hedef Kitlenin Etkin Hedefleşme Sendromu.....	233
VIII.1.1.9. Kimlik ve Reklam	234

DOKUZUNCU BÖLÜM

İMAJOLOJİNİN YATAY ARAÇLARI -II	237
İMAJİST BİLGİ-MEDYA İLİŞKİSİ	237
IX.1. İmajist Bilginin Modern Aracı Olarak Medya	237
IX.1.1. Medyanın Kavramsal ve Tarihsel Gelişiminin İmajist Bilgi ile Olan Etkileşimi	239
IX.1.2. İmajist (Modelsel) İletişim Modeli	242
IX.1.3. Popülizm, Sansasyonel ve İmajizasyon.....	244
IX.1.4. Kimlik Edinimlerinde Değer Aşınması: Liderler ve Kitlelerin İmajist Dönüşümü	246

ONUNCU BÖLÜM**İMAJİST BİLGİNİN EKOLOJİK GELİŞİMİ**

(BİR MODELİN EVRİMİ): SANALİTE	251
X.1. Sanalite: İmajist Bilginin Ekolojik Gelişimi.....	251
X.1.1. Gelenek ve Sanalite	251
X.1.2. Modernite ve Sanalite	253
X.1.3. Sanal Topluma Doğru.....	258

X.1.3.1. Sanal Homojen (Etkisizleşme) İletişim Modeli ..	261
X.1.3.2. Sanal Sağduyunun Genel Çerçevesi	268
X.1.3.3. İnançtan Sanaliteye	272
SONUÇ	275
Ek-1	
Metin Metodolojisi Üzerine	285
Ek-2	
Sosyal Bilimlerde Kavram ve Olgu Modülasyonu Bağlamında	
Bir Tekno-Metodoloji Denemesi	293
KAYNAKÇA	305
DİZİN	317

Ali ÖZTÜRK

İmajoloji

İmajoloji, köklü birtakım tespitlerin kavramsallaştırılarak teklifli metotlarla sistematize edildiği büyük ölçüde muhalif bir disiplindir. Fakat muhalefeti indirgemeci ve yıkıcı değil tam anlamıyla indirgemeci ve yıkıcı güçlerin insanı istila ettiği bir çağda insana, doğaya ve değerlere çağrının muhalefettir. Esasen yeni bir sistematığe de çok ihtiyacımız var. Çünkü Batı'nın bu paradigmalara dünyaya verecek iyi bir şeyi kalmamıştır. Geriye daha çok güç ve gölge oyunları kalmıştır.

Antik Yunan'dan bu yana Batı'nın bilgi üzerindeki tahakküm arzusu -iki bin beş yüz yıllık teknik düşüncesi fasit daire kurgusu- esasen imajist bir kurgu dâhilindedir. Yazar, bu fasit dairenin tüm unsurlarını tükenmez bir şevkle sarsıyor, oyunu yeniden karıyor. Bu sebeple işin en baştan bir metot ve disiplin yenilenmesiyle olabileceğini iddia eden yazar, bize yeni bir bilgi disiplini sunuyor. İmajoloji adını verdiği bu bilgi disiplini sayesinde, elimizdeki bütün bilgi kaynaklarını nasıl ve ne şekilde ele alacağımıza ilişkin bir yol haritası çiziyor. Şark ve Garp arasında kadimden bu yana vuku bulan temel ayrışmanın en temelde bilgi ve bilgilenme bilgisi veçhesinde cereyan ettiğini ortaya koyan eser, her iki dünyanın da eldeki malzemelerini mukayese ettikten sonra yeni bir bakış açısının var edilebileceğini ispat ediyor.

elis yayınları

